

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 35.

Razpust Idrijskega občinskega odbora.

Idrija, 20. okt.

Dogodki zadnjih dni so potisnili v ozadje vse druge, zlasti dogodke lokalnega pomena. Pozornost vse slovenske javnosti je osredotočena na odločen nastop proti našim narodnim nasprotnikom Nemcem, na očiščenje slovenske zemlje, na gospodarsko osamosvoje slovenskega naroda.

Tako se je neopazeno skoraj zgodil slučaj, ki globoko zadeva našo občinsko upravo in bide naravnost v obraz vsakemu ustavnemu življenju in je v posmeh inštituciji občinskih odborov. Deželni odbor kranjski je namreč v svoji seji dne 13. t. m. proti glasu narodno-naprednega odbornika dr. Tavčarja predlagal deželni vladi, naj odstavi idrijskega župana in razpusti idrijski občinski odbor. Povod temu dragonskemu nastopu je prezidavanje občinskega poslopja št. 509.

Besedo ima sedaj c. kr. deželna vlada. Če bi pri tej ne vladele razmere take, kakor so, ne bi bilo dvomiti niti trenutka, da odločno zavrne popolnoma neutemeljeni predlog deželne odbora. Tako pa je več kakor gotovo, da bo vlada rajše zapustila pot pravičnosti in nepristranosti, kakor pa se zamerila močnejšemu v deželni hiši — slovenskim klerikalcem. Je pač tako navada v naši avstrijski državi.

Razpust občinskega odbora drugega mesta po velikosti v deželi je gotovo nenavaden in izvanreden slučaj. Zgodilo se je pač že večkrat, da je vlada razpustila ta ali oni občinski odbor, ali morali so za to biti vzroki tehtni in veliki. Ne more pa se v danem slučaju prav pojmiti, kako more staviti tak predlog deželni odbor, v katerem odločuje stranka, ki se imenuje slovenska in ljudska.

V svojo opravičbo je deželni odbor dal priobčiti v sobotnem »Slovenec« steno grafični zapisnik seje občinskega odbora idrijskega dne 10. septembra letos, pri kateri so bili navzoči odposlanci deželne odbora. Priobčeni zapisnik svedoči pač le popolno solidarnost izvoljenega občinskega odbora ter narodno - naprednega in socialno - demokratičnega idrijskega občinstva v zadevi prezidavanja mestnega poslopja, zastoj pa se išče v njem najmanjšega razloga za razpust občinskega odbora. Zelo bo torej zanimiva utemeljitev

deželne vlade, če bo pritrdila predlogu deželne odbora. Konec poročila v »Slovenec« je zanimiv apel na vlado: »Sedaj ima stvar v rokah deželna vlada, ki je dolžna podpirati deželni odbor, da se napravi red v Idriji. Deželni odbor je storil, kar je v njegovi moči, a deželna vlada naj stori svojo dolžnost.« Pozabilo se je povedati, kakšen nered je v Idriji, da bi bilo treba napraviti red. Nered napravlja edino le klerikalna večina v deželnem odboru, ki stoji na stališču, da velja beseda Oswaldova več, kot solidarni sklep izvoljenega občinskega odbora in volja ogromne večine idrijskega prebivalstva. Zelo dvomim, da je deželna vlada dolžna podpirati deželni odbor v njegovem strankarskem postopanju.

Razpust občinskega zastopa je zadnja in največja kazen, ki jo pozna naš občinski red in po zdravem razumu se je more poslužiti vrhovna oblast le tedaj, če občinski odbor res zelo zanemarljivo in ponovno krši svoje dolžnosti in ko se na drug način ne da ugotoviti urejenih razmer. In v Idriji? Smelo trdim, da je malo občinskih odborov, ki bi tako redno vršili svoje dolžnosti in le redki so občinski odborniki, ki bi smatrali svojo službo tako resno in se ji tako požrtvovalno posvetili, kakor ravno idrijski. Vsak pošten Idrijčan mora priznati, da je bil idrijskim občinskim odbornikom v zadevi prezidavanja mestnega poslopja mar le napredek mesta in korist občinarjev. V zahvalo za njihovo delo pa se naj jih kaznuje z največje kazni, ki jih more doleteti — z razpustom.

Dasi se je v tej zadevi že mnogo pisalo, je vendar potreba, da se ob kratkem stvar pojasni, da se previdi, kako stvarno neutemeljeno in nečestno strankarsko je postopanje deželne odbora v tej zadevi.

Občinski odbor idrijski je, ko se je preje to sprejelo v skupni seji načelnikov vseh odsekov, odobril v občinskem proračunu za leto 1908. postavko 20.000 K za prezidanje mestnega poslopja št. 509 in ustanovitev javne ljudske čitalnice in knjižnice. V letu 1902. je bilo treba občini zgraditi provizorično poslopje za nastanitev mestne realke, ker so ravno klerikalci s svojim spletkarjenjem dosegli, da se ni moglo dobiti takoj eraričnega travnika za zgradbo realnega poslopja, marveč šele po dolgih potih in za ogromno kupnino. Umevno je, da se z ozirom na provizorični značaj stavbe in v naglici ni gradilo tako, kakor bi se to moralo

in tako je bila stavba že v svojem početku v slabem stanju, ki je zahtevalo leto za letom mnogo poprav. Leta 1903., ko je bilo zgrajeno realno poslopje, se je provizorična stavba prezidala na najprimitivnejši način v društvene namene in oddala v najem za 25 let »Slovenski čitalnici« proti letni najemščini 400 K. Lansko leto je nastala nujna potreba temeljite poprave na poslopju, ki bi po izreku izvedenca veljala 10.000 K. Oddaja občinskega poslopja v najem »Čitalnici« je napravila mnogo vrišča v socialno - demokratičnem taboru in med klerikalci. Pred par leti se je pričela akcija, da dobi občina to poslopje nazaj in celo med narodno-naprednimi somišljeniki je bilo mnogo takih, ki so podpirali to akcijo. Posrečilo se je končno pridobiti Čitalničarje, a le s pogojem, da se poslopje prezida po načrtih, kakor jih je napravil arhitekt Holinsky. Tako je stal občinski odbor pred alternativno: ali se poslopje samo popravi s stroškom 10.000 K in ostane še nadaljnjih 20 let v izključni rabi enega društva, ali pa se prezida s proračunom 40.000 K in napravi poslopje, kakor ga je Idrija že davno in občutno pogrešala in da na razpolago vsemu idrijskemu prebivalstvu. Ali so se mogli odborniki, ki imajo smisel za občinsko gospodarstvo, napredek mesta in uvažujejo želje ljudstva, sploh odločiti drugače, kakor za drugi slučaj. Poglejmo le finančno stran v obeh slučajih!

4 1/2 % obresti od glavnice 10.000 K za popravilo znašajo na leto 450 K, odštevno čitalnično najemščino 400 kron, bi imela občina skozi 20 let vsako leto poleg davkov in drugih stroškov še 50 K izgube na leto. 4 1/2 % obresti od glavnice 40.000 K za prezidanje pa znašajo 1800 K, ki bi se pokrili iz stalnih dohodkov: restavracije 1000 K, pristojbine od društvenih priredb 800, Čitalnica 200, hišnikovo stanovanje 60 K in namenska vrednost dveh sob za javno čitalnico in knjižnico 400 K (če bi čitalnice in knjižnice nikakor ne hotel dovoliti slovenski in ljudski deželni odbor, se ti prostori zelo lahko porabijo za mestno hranilnico). Prvi slučaj torej za občino 50 K izgube, drugi 660 K dobička. Občinski odborniki so z mirno vestjo in v zavesti, da store dobro delo za idrijsko mesto, glasovali za prezidanje mestnega poslopja po načrtih arhitekta Holinskega. Proti sklepu občinskega odbora pa je vložil priziv Oswald in deželni odbor mu je ugodil. (V dežel-

nem odboru je že takrat glasoval zastopnik veleposestva s klerikalci). Kako se je stvar nadalje razvijala, je dobro razvidno iz zapisnika priobčenega v »Slovenec«.

Tako županstvo, kakor zastopnik mest v deželnem odboru dr. Ivan Tavčar in idrijski poslanec Engelbert Gangl, so ponovno hoteli z osebno intervencijo pri deželnem odboru stvar urediti, a klerikalna večina ni bila dostopna nobeni pametni besedi, ravnali so le po nasvetih Oswaldovih in končno rešili stvar, kakor je nesrečnejše in nespretnije rešiti niso mogli — z razpustom občinskega odbora in odstavljenjem župana. Kako zaslepljeno so delali, priča to. Z odlokom deželne odbora z dne 1. oktobra se je pisalo županstvu, da se pošlje komisija v Idrijo, »da se spravi to zadevo končno v red«. Vprašam javno, ali je odposlanec deželne odbora Jaklič napravil le najmanjši poskus poravnati sporno zadevo mirnim potom? Čakal je le na to, da se izjavi občinski odbor solidarnega z županom, drugega poslanstva ni imel.

Tu je treba pripomniti, da sestoji občinski odbor idrijski iz 18 narodno-naprednih in 6 socialno-demokratičnih odbornikov, poleg teh pa so po en narodno-napredni in socialno-demokratični, trije klerikalni in dva uradniška virilista. Pri zadnjih občinskih volitvah so se klerikalci udeležili volitve le v 3. razredu, a so proti združenim narodno - naprednim in socialno-demokratičnim volilcem podlegli.

V takih razmerah bo razpust idrijskega občinskega odbora škandal vseh škandalov. Razpuščen bo, ker ni spoštoval avtoritete deželne odbora, ki pa jo je s svojim strankarskim postopanjem sam pogazil v blato.

Uspeh razpusta bo za deželni odbor in vlado ničev. Idrijski napredni krogi se ne boje novih volitev, prav te bodo pokazale, da je in ostane Idrija trd oreh za klerikalce. Če je tudi vladi več Oswald, kakor ves občinski odbor drugega mesta na Kranjskem, naj svobodno razpusti občinski zastop. Pripravljen pa naj bo na odgovor na višjem mestu.

N.

iz delegacij.

Budiimpešta, 22. oktobra. Vojni odsek avstrijske delegacije je razpravljal danes o proračunu vojne mornarice. Med drugimi je

govoril tudi delegat dr. Korošec, ki je izrekel mornarični upravi in nje poveljniku popolno zaupanje in največje priznanje za duha, ki vodi mornarico. Proračun je bil sprejet.

V odseku za zunanje zadeve je delegat dr. Kramář predlagal, naj odsek naprosi ministra zunanjih del, da se poroča o političnem položaju, o stališču velesil napram aneksije Bosne in Hercegovine, o evropski konferenci, o poganjih s Turčijo in o Bolgariji, ker je mogoče, da se je zunanji položaj izza njegove zadnje izjave že znatno spremenil. Minister baron Aehrenthal je takoj podal potrebno pojasnilo. Minister je rekel, da se vrši sedaj dvojno pogajanje, ki sta za Avstro-Ogrsko posebnosti. Pogajanja s Turčijo glede aneksije Bosne in Hercegovine se gladko nadaljujejo. Kar se tiče evropske konference, je odseku stališče vlade znano. Vlada načeloma nima ničesar proti konferenci, ako se program poprej natančno določi ter se prilagodi našemu stališču. V tej stvari se še vrše z velesilami zaupni dogovori. Kar se tiče bojkota proti avstro-ogrskemu blagu na Turškem, se je vsled odločnega posredovanja avstro-ogrskega veleposlanika v Carigradu doseglo, da je bojkot začel popuščati ter bo najbrže v kratkem času popolnoma končan. Nadaljno vprašanje se tiče stališča napram Srbiji. Minister pričakuje, da se bo razburjenje v Srbiji kmalu poleglo ter že enkrat prenehajo proti Avstriji naperjene demonstracije.

V ogrski delegaciji je delegat dr. Babič-Gjalski interpeliral vojne-ga ministra, ali so mu znani najnovjši pojavi v južnem delu Hrvaške, kateri pojavi so baje v zvezi z akcijo armade in vojaških priprav. Interpelacija govori najprej o gonji proti Srbom na Hrvaškem. Vse dokazuje, da je z gonjo v zvezi bosanska deželna vlada. V imenu vojnega ministra je odgovarjal sekijski načelnik Hofmann, ki je izjavil, da vojna uprava nima vpliva glede protisrbske gonje.

Notranje-politični položaj.

Dunaj, 22. oktobra. Danes so se cel dan zopet posvetovali nemški voditelji z ministrskim predsednikom. Baron Beck je povedal, da se delna ministrska kriza odgodi do konca delegacijskega zasedanja, oziroma do tedaj, ko se rešijo najvažnejša vprašanja zunanje politike. Demisijski prošnji obeh čeških ministrov se za sedaj ne rešite. Ministrski

LISTEK.

Hiša v dolini.

Novela. Spisal dr. Ivo Šorli.

(Dalje.)

Samo čudno se je nasmehnila, in potem je počasi prikimala. In še isti večer sva se odpravila ven. Zašla sva slučajno ravno v družbo mojih tovarišev. Kakor muhe na nastavljeni jim slaščice, so počepali vsi okrog nje in se prilepili. In ona je bila zabavna, vesela, skoraj bi rekel prešerna, da bi je kmalu ne bil spoznal več. A ko sva bila zopet sama, je bila stroga z mano kakor prej.

Tako je pretekel ravno en teden. Osmi dan pa, ko sem prišel ob navadni uri, da bi jo spremljal ven, jo najdem s knjigo v roki in nenapravljeno.

— Kaj ne greste, sem se začudil. — Ne, je rekla hladno. Zdaj imam »življenja« že zopet dovolj. Stori la sem le vam na ljubo, ali pravzaprav: da si pridobim pravico »soditi« kakor ste rekli, dasi sem vam zagotovila že enkrat še doma, da imam to pravico že od prej. Povedati vam pa moram, da se mi zdi vaša kratkočasje še posebno dolgotrajna in da si zdaj še bolj želim nazaj v svoj prejšnji tihi dom.

Tega seveda nisem pričakoval.

— Kaj? Vi si želite nazaj v ono puščavo, v oni grob?... sem se začudil.

Toda predno sem mogel reči še kaj, je vstala in se je obrnila malomarno k meni.

— Ne trudite se! se je nasmehnila. Vi lahko rečete dolgčas, puščava, grob, kar hočete; jaz imam o tem svoje mnenje. Ampak, ker sem vas spoznala za človeka, ki razume, če se mu dobro razloži, vam hočem poskusiti enkrat pismeno, počasi in natančno dopovedati, kako napačno je to, da ponujate svoje čevlje meni, ne da bi pomislili, ali so mi prav ali ne. In zdaj ne govoriva več o tem, — je rekla, — ker ne prepričate ne vi mene, ne jaz vas. Pač pa me spremljajte v najino kavarno, če ste tako prijazni, ker bi vendar ne marala, da bi se premaknil svet za ves teden dalje, ne da bi si prej malo ogledala, kaj se je zgodilo na njem.

Spremljal sem jo pokorno v kavarno in nato proti večeru domov. Poslovila se je pristrčno od mene in ko je drugi dan nisem več našel, sem razumel zakaj... In okrog poldneva sem prejel obširno pisanje od nje. Najbolje, da ga vam prinesem. Vzemite ga v svojo sobo in prečitajte ga. Tako boste videli sami, kaka ženska je bila. In morda porečete, da je imela prav, kakor pravim jaz, odkar sem okusil, kako lepa je samota. A

da sem to okusil, se imam zahvaliti edino le njej! Brez tega pisma bi po bratovi smrti najbrže ne bil odpasal sablje in postal kmet. In danes bi mi bilo prav tako pusto na svetu, kakor je skoraj vsem, ki žive tam zunaj. Dokler je človek mlad, se omami; kadar pridejo pa leta, moraš iskati sreče v sebi in ne več zunaj sebe.

Gospod Suša je svečano vstal in odšla sva v gorenje prostore. Čez hip se je vrnil iz svoje sobe in mi je prinesel pismo.

In ko sem legel v posteljo, sem ga razgrnil in sem čital, kar je bilo napisano v tako lepih, mirnih vrstah pred menoj.

»Cenjeni prijatelj!

Oprostite mi morate, da se poslavljam tako. Toda mislila sem si, da me boste najbrže odgovarjali. Ne, da bi se bala, ali me morda tudi res ne pregovorite, ampak tako se mi zdi, da nima smisla. Vrhni tega me laže pozabite, če vam prihranim poslavljanje.

Vračam se nazaj k svojemu so-progu, kateri me pričakuje. On je odpustil meni in jaz njemu... Na zunaj namreč... Zakaj morda ne odpusti ne on meni, ne jaz njemu nikdar več... Ampak to je nazadnje vseeno: on lahko živi brez mene, jaz brez njega... In če bom prav hotela, mu lahko tudi še odpustim... nazadnje je njegova stvar, če je rabil poleg ženske duše še vedno tudi njo

samo, — zame gotovo ni sramotno, da sem mu bila stokrat boljši del in da je moral hoditi slabšega iskat... In da ta boljši del rabi, to mi je dokaz njegovo zadnje pismo. Ampak pustimo to, — jaz itak ne grem toliko zaradi njega nazaj, kolikor radi nepopisno mi ljube hišice na dnu moje tihe dolinice!...

In zdaj prihajam k »dolgemu času«. In zato vam pravzaprav pišem.

V svoji ogorčenosti sem vam rekla in sem celo sama za hip verjela takrat, da je v taki puščobi res dolgčas.

Toda kaj je »dolgčas«, prijatelj? Nekako tak pojem kakor strah. Nekateri ljudi je strah, drugi tega občutka še ne poznajo ne, bodisi, da jim ni niti prirojen, še večkrat pa, da jim ni prigojen.

Strah in dolgčas! Oba sta od znotraj volta, a med tem ko pri prvem tudi okrog ničesar ni, ima drugi to prednost, da gani okoli večino v prelepe tkanine zaviti in navadno tudi sam na sebi prelep obod ženskega ali moškega spola.

Naj se vidim ošabna ali celo domišljava: moj oče je skrbel, da se je meni ta obod že zgodaj napolnil z bogato vsebino; in zato nisem nikdar občutila »boleznih tepeev in lenuhov«, kakor imenujejo modrijani dolgčas. A še več, — in to se mi zdi celo sami malo čudno, — tudi potrebe

po izpremembi nisem občutila nikdar.

Nekoč ste me vprašali, kaj sem za božjo voljo počela tam doli ves dan. Takrat vam nisem odgovorila, ker se mi je zdelo zastoj razlagati. Danes, ko vas bolj poznam, upam, da me boste umeli.

Pač, nekaj sem odgovorila: rekla sem vam, da je tudi življenje v življenju le navada, razvada. In s tem sem vam pravzaprav že takrat povedala vse.

Mislite si dva človeka, ki nimata nikakih skrbi, ne materialnih, ne za otroke, svojece ali kar si bode, dva človeka, ki se čutita oba dovolj močna, da bi se upala živeti celo drug brez drugega in se torej niti smrti ne bojita. Njuni duši jima ležita v prsih kakor ono dvoje jezere, ki ste ju lahko videli nekoliko niže od naše hiše proti morju: mirno, nepremično se lesketata v solncu, otemnitvi potem, ko je zašlo in se zableščijo slednjic tisočere zvezdice v njunih globinah. Vi bi rekli, da se mora taka voda časoma skvariti; toda samo, če pozabite, da vrejo iz globin vedno novi sveži dotoki in da voda v njih ni deževnica, morete govoriti tako.

Ali v slikah niti govoriti nočem, ker so vedno varljive, kakor vsak cvet; povem naj vam rajše v suhi prozi kako je bilo:

(Dalje prihodnja.)

predsednik je nadalje povedal, da krona v sedanjem trenutku ne želi ne demisije celokupnega ministrstva, niti preosnove ministrstva sploh. Pri tem je merodajen ozir na zunanji položaj, ker je bosansko vprašanje še vedno zelo občutljivo. Ako bi pa vendar odstopilo celokupno ministrstvo, bi začasno uradniško ministrstvo rešilo državne potrebe. Še 14., nakar bi zopet prišlo na krmi-lo parlamentarno ministrstvo. Po današnjih konferencah se je baron Beck odpeljal zvečer v Budimpešto.

Praga, 22. oktobra. »Narodni Listy« poročajo o položaju, da baron Beck si sploh ni na jasnem, kaj naj stori. Očividno hoče počakati, ali se nemške stranke res zedinijo. Cimd-alje jasneje se kaže ministrska kriza in odstop celokupnega ministrstva. Položaj je postal zelo kritičen.

Homatije na Balkanu.

Sporazum med Avstro-Ogrsko in Turčijo.

Berolin, 22. oktobra. »Voss. Ztg.« poroča iz Carigrada, da se je včeraj Avstro-Ogrska sporazumela s turško vlado glede aneksije Bosne in Hercegovine ter glede izpraznitve Sandžaka. Turčija je priznala anek-sijo. Vsled tega je glavni program projektirane evropske konference rešen.

Carigrad, 22. oktobra. Vesti o sporazumu med Avstro-Ogrsko in Turčijo so prenaplajene. Pogajanja so se temveč morala prekiniti. Avstrijski veleposlanik je zahteval od turške vlade, naj umakne svoj protest proti aneksiji Bosne in Hercego-vine. Veliki vezir je zahtevo odklo-nil, češ, da je absolutno nesprejem-ljiva. Turška vlada se more začetni pogajati z Avstro-Ogrsko le na temelju integritete.

Napetost med Bolgarijo in Turčijo narašča.

Carigrad, 22. oktobra. Turška vlada je izvedela, da se Bolgarija vključno zagotavljanju o svoji miro-ljubnosti vendarle z naglico oborožu-je. — Angleški veleposlanik je veli-kemu vezirju kategorično izjavil, da ne smatra direktnih pogajanj z Bol-garijo za primerna. Na evropski konferenci bo zastopal Turčijo mini-ster zunanjih del Tefik paša.

Bolgarski kralj ne misli na vojno.

Pariz, 22. oktobra. Kralj Fer-dinand je rekel nekemu pariškemu dopisniku v Sofiji: »Nikoli nismo ho-teli imeti vojne proti Turčiji ter je tudi še sedaj nočemo. Proglasitev ne-odvisne Bolgarije nikakor ni bilo iz-izivanje ali grožnja proti Turčiji. Po krivici so se na Turškem razburili nad tem dogodkom. Kdor bi hotel začeti vojno, bi bil le orodje v inter-esiranih rokah. Za vojno je odstra-njena vsaka nevarnost.

Črnogorski izseljenci za vojno.

Belgrad, 22. oktobra. Zveza Črnogorcev v Ameriki s sedežem v Njujorku, je poslala knezu Nikoli sledečo brzojavko: »Kakor hitro za-ori prvi klic na vojno, postavimo se vsi domovini na razpolago. Z vese-ljem žrtvujemo vse svoje imetje, svojo kri in zadnje svoje pare, ki smo si jih prislužili s težkim delom, Tebi in domovini.«

Bojkot prot Avstro-Ogrski na Srb-Srbskem.

Belgrad, 22. oktobra. Agita-cija proti avstro-ogrskim trgovcem se nadaljuje. Mladi srbski rodoljubi so zasedli vhode v trgovine avstrijskih in ogrskih trgovcev, da zabra-nijo običnemu vstop v trgovine. Več avstrijskih trgovcev je že zaprlo trgovine, drugi pa jim še slede. Na za-vojničah zaprtih trgovin so prilep-ljeni lističi z napisom »bojkot«. V orfeju se vsak večer po predstavi z odra pridiguje bojkot. Belgrajska občina je sklenila, da odpusti iz službe vse avstrijske in ogrske po-danike.

Srbski diplomatije v inozemstvu.

Belgrad, 22. oktobra. Pašić je danes odpotoval v posebni misiji v Petrograd, da izroči carju pismo kralja Petra. Potuje pa Pašić preko Rumunije, ker preko Avstro-Ogrske ni varno potovati, kakor se je po-ka-zalo črnogorskemu odposlanecu Vu-kotiću. Tudi Stojan Novaković, ki potuje s kraljevim pismom k sulta-nu, ne mara potovati preko Bolgari-je, ki je z Avstro-Ogrsko v prija-teljskih zvezah, temuč istotako preko Rumunije. Črnogorski odposlanec Vuković je prisostvoval konferenci ministrov in voditeljev strank. Tudi prestolonaslednik ga je sprejel.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 23. oktobra.

— **Zopet zaplenjeni.** Tudi sno-čno število našega lista so nam kon-fiscirali in sicer so zaplenili dvajset notic oziroma člankov.

— **Ne bodite malenkostni.** »Zveza slovenskih zadrug« se trudi, da bi dobila od župansteve kolikor mogoče naročil na seno. To je pač čisto naravno. Če ima »Zadruga zve-

za« pravico, da to stori, se vendar ta pravica ne sme odrekati. »Zvezi slo-venskih zadrug«. Svobodno tekmoval-je je stvar, ki se menda samo ob sebi razume. A vendar so se dobili ljudje, ki pravijo, da je s tem »Zveza slovenskih zadrug« — napovedala boj. Na to ne moremo drugega reči, ka-kor: ne bodite vendar malenkostni! Vsaka narodna organizacija sme in mora izvrševati svoje pravice in svoje dolžnosti, sme in mora tekmovali z drugimi organizacijami. Kakor nam ne hodi na misel, da bi klerikalcem omejevali njih pravice, tako je tudi očitna krivica, da proglajajo kleri-kalci za — napoved boja, če se napredna zveza trudi, da bi dobila kaj več odjemalcev za svoje seno. Za skupne narodne interese je pač vseeno, koliko sena proda kleri-kalna in koliko sena proda napredna zveza in skupna narodna korist je pač malo večjega pomena kakor ta — kupčija s senom.

— **Pod Schwarzem.** Deželni predsednik kranjski baron Schwarz je poklical v deželo vse polno nemških političnih uradnikov, ki ne umejo je-zika naroda med katerim žive in »delujejo«. Med temi političnimi urad-niki je tudi vladni koncipist dr. Stric-tius, ki je zdaj nameščen v Radov-ljici. Mož samo sliši slovenski govoriti, razume pa le tupatam kako besedo. Kako govori s slovenskimi strankami, si potem lahko mislimo. Prišla je pred par tedni na okrajno glavarstvo ra-dovljiško trgovka z mešanim blagom na Koroški Beli, Marija Kaiser, in pri dr. Strictiusu napravila prošnjo za filijalko svoje trgovine z mešanim blagom Povedala je učenemu gospodu parkrat, kaj želi. Te dni je pa dobila od vladnega komisarja Kordina podpisani odlok, da se ji podeljuje **filijarska koncesija** na Koroški Beli in da dobi njen filijakar-ski voz številko 1. Seveda je ženska debelo gledala to dovoljenje in si kar ni mogla razlagati čudne pomote, ko ji je dr. Strictius tistikrat vedno kimal, kot bi jo popolnoma razumel, dočim je besedo »filijalka« tolmačil za besedo »filijarija«. Ali bo trgovka začela zdaj s filijarijo, ne vemo; vemo pa, da bodo politični uradniki po Krauskem toliko časa streljali take kozle, do-ker ne bodo razumeli našega jezika.

— **Na jezici imajo nemškutarji** toliko vpliv, da je župan Vilfan (Aleš) »Družbi sv. Cirila in Me-toda« prepovedal za nedeljo v njegovo gostilno sklicani shod posavske podružnice. O stvari še spregovorimo.

— **V zadevi Idrijskega občin-skega odbora** je deželni odbor proti glasu dr. Tavčarja sprejel sledeče predloge referenta Jakliča: 1. Isterja se županu naložena globa 200 K. 2. Iztirjajo se od občinskih odbornikov komisijski stroški. 3. Ker je župan zoper izrečeno opetovano prepoved deželnega odbora začel prezidavati, se zahteva od vlade, da župana od-stavi. 4. Zahteva se od vlade, da raz-pusti občinski zastop idrijskega mesta, ker kljubuje odlokom deželnega od-bora. 5. Da se nastavi gerenta. Ne-koliko komentarja tem predlogom. Tzadevne določbe občinskega reda se glase: § 92. Ako bi občinski starejšinci zamenjali svoje dolž-nosti v opraviilih domačega področja, ima d. ž. loj odbor pra-vico, razglasiati jim primerne ukaze, ter ako bi se teh ukazov ne držali, prisojati jim do po sto goldinarjev globe... Če upornost zaporedoma trpi, more deželni odbor globo po-navljati in obenem komisije pošiljati ob troških tistega, kdor je kriv, ali tudi po pridobitosti § 5 v cesarskem ukazu od 20. aprila 1854 l., drž. zak. št. 96, postavljati posebne svoje ljudi, da ob troških in ob nevarnosti mud-nih občinskih starejšincev izpolnijo zastalo dolžnost, ter elasti da podado zastali račun... Starejšinceom, kateri bi svoje dolžnosti zelo prestopili ali jih zaporedoma lenivo opraviľali, more politična deželna oblast z dogovorom deželnega odbora službo vzeti. § 99. Politična deželna oblast ob-činski zastop lahko razpusti. Občina se sicer more pritožiti do državnega ministrstva, ali ta pritožba razpusta ne ustavlja. Zadnji čas v 6 ted-nih potem, ko se je zastop razpustil, mora biti nova vo-litev razglašena. Navajamo še § 31. Zastraen občinskega gospodarstva se odbor posvetuje in sklepa: 1. Kadar se ima v občini kaj zgoditi z glavninskim imetkom (premoženjem) in glavninskim posestvom... Če premoženje te zakonite določbe, vidimo, da je de-želni odbor popolnoma nepostavno postopal. Občinski odborniki niso za-mujali (zanemarjali) svojih dolžnosti in zato jih deželni odbor tudi ni imel kaznovati z globo. Občinski odbor je kompetenten sklepati o občinskem premoženju in šele, kadar bi prošil za posojilo, bi mu samogel deželni odbor napravljati sitnosti, preje pa nikakor ne in najmanj prepovedati iz gos-podarskega stališča občine popolnoma

utemeljeno prezidavanje občinskega poslopja. Žal, da se ni svoječaso izvršil sklep občinskega odbora, naj se občina pritoži na upravno sodišče proti odredbi deželnega odbora. Pri-tožbo se je opustilo, ker se je hotelo prihraniti pravne troške in se po-pravilo, oziroma prezidavanje poslopja ni moglo dalje odlašati. Zanimivo je tudi to, da je deželni odbor kasnovale župana najprvo z globo 200 K in dasi potem ni v zadevi ničesar več ukrenil, se je predlagalo še njegovo odstavljenje. Kakšno je to postopanje, naj človek umeje, če more. Župan in občinski odborniki pa morajo plačati še troške za popolnoma nepotrebno komisijo v znesku 175 K. Kako pride ubog rudar odbornik do tega, da se mu nalagajo za njegovo požrtovovalno javno delovanje še plačila nepotrebnih komisijskih stroškov? Vsak otrok ve, da za konstituiranje solidarnosti občinskega odbora z županom ni treba nikake komisije, tudi za to ne, da se izve, ali se samo popravlja ali pre-zidava. Idrijski klerikalci so s potuho deželnega odbora napravljali tako ob-čini kakor neprednim občinskim ob-čnikom samo nepotrebne troške in škodo. Kako slabo vest imajo, znači dejstvo, da hočejo svoje drakonske, neutemeljene in naravnost protizako-nite odredbe uveljaviti le s pomočjo in v varstvu orožniških bodal. Ali je to ljudsko de-o krščanske demokra-tične stranke?

— **Štajerski deželni zbor** je odobril predlog, da se občina Cirkovec razdeli v dve samostojni občini Cirkovec in Škola. Nadalje je bil spre-jet predlog poslance dr. Jankoviča, naj vlada posreduje pri finančnem ministrstvu, da se odpiše pridob-ninski davek mlinarjem v brež škem okraju, ker so hudo trpeli vsled letoš-nje suše. — Prošnja južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu za ustanovitev hmeljarske šole, ali vsaj takega zimskega tečaja v Žalcu se je na predlog poslance dr. Jurtele izročil deželnemu odboru v prouče-vanje in poročanje.

— **Šolska afera v Lajterš-bergu pri Mariboru** se je končala na ta način, da ostane Sloveacem štirirazrednica, Nemci in nemškutarji pa obdrže svoje paralele. Odločilen boj se je bil zadnjo soboto pri seji krajevske šolskega sveta, katere se je udeležil tudi odposlanec deželnega odbora štajerskega baron Warsberg. Kakor znano, so hoteli Nemci spravi-ti slovenski pouk popolnoma iz te šole.

— **Poslanec Spintič** obhaja danes svojo šestdesetletnico. »Eli-nost« je tem povodom očrta la nje-govo delovanje za preporod Istre in Trsta in popisala ne le njegove za-sluge, nego tudi krivice in preganja-nja, ki jih je moral prestati. Zasluz-nemu rodoljubu ključemo iz srca: Na muoga leta.

— **Deželni šolski nadzornik za Primorsko.** Kakor smo že poro-čali, je imenovan za deželnega šol-skega nadzornika na Primorskem gi-mnazijski profesor dunajski doktor R. Kauer. To imenovanje se je zgo-dilo po vplivu poslance Duberniga in tovarišev. Kauer je nemški nacijona-lec. — Primorska pa obsega tri de-žele, v katerih nemščina niti deželno-navadni jezik ni. »Elinost« je ori-ja-vila o tem imenovanju jako dober članek, glede katerega bi pa le nekaj pripomnili. Minister Marchet je pred kratkim izrekel značilne, programa-tične besede. D-jal je: Najprej sem Nemec, potem profesor in šele na zadnje minister. D-janja kažejo, da se minister Marchet strogo ravna po tem programu. Tudi imenovanje dr. Kauerja je dokaz za to. Kaj sledi iz tega? Da bi morali slovenski poslanci zavzeti v drž. zboru napram vladi drugačno sta-lišče, kakor so je zavzemali doslej. To bi toliko laglje storili, ker je Beekovo ministrstvo sploh sa-mo v besedah nevtalnega značaja, v dejanjih pa kaže, da se prav nič ne razlikuje od nekdanjih Slovan-mačelno sovražnih ministrstev. Mi-nistri Klein, Marchet in Der-schatta so pod plaščem nevtalnosti v nekaj letih storili Slovanom več škode in več krivice, kakor bi je mo-glo storiti kako samonemško mi-nistrstvo.

— **Posestvo pod Golovcem** Franceta Anžiča v Hudece-kega vasi kupujejo Nemci. K temu posestvu spada tudi parcela na vrhu Golovca Tam nameravajo baje zgra-diti restavracijo.

— **Izgrad v vrhniškem ko-lodvoru** Včeraj je bila pri okrajnem sodišču na Vrhniki obravnava zaradi i greda na vrhniškem kolodvoru dne 29. junija. Vsi obdolženci so bili ob-sojeni na globo.

— **Zanimiva obravnava** bo v soboto, 24. t. m. pri okrajnem sodi-šču v Novem mestu. Kot tožnik na-stopi Dore Vidic, ki še vedno ni dosegel slatnega ovratnika, dasi ima velike »zasluge«. Vidic toži sna-nega zanesljivega narodnjaka posest-nika g. A. Hočevarja, ker je v družbi izrekel čisto mirno, da bodi

sram vsakega Slovenca, ki je član nemške kazine.

— **Imenovanje v ministrstvu.** Titularni sekojski svetnik v minist-rstvu notranjih del dr. Ivan Zolgar je imenovan za pravega sekojskega svetnika.

Slovenske gledališče. Snoči so drugi igrali burko »Vražja misel« in sicer s povoljnim uspehom.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal danes g. Jožef Končar, posestnik in navdušen ro-doljub v Spodnjem Hotiču pri Litiji 11 K 95 h, katere so darovali on in nekateri Hotičani. Slava jim!

Mesto venca na grob narod-nih mučnikov z dne 20. septembra 1908 je sklenil upravni odbor »Zveze slovenskih pevskih društev« darovati družbi sv. Cirila in Metoda 20 K.

Trubarjev spomenik. Te dni sem imel priliko, da sem si v Berne-kerjevem atelierju ogledal model za Trubarjev spomenik, ki je v ilovici malodane dovršen in se začne v krat-kem klesati iz kamna. Reči moram, da se je delo umetniku izbornu po-srečilo. Odbor za Trubarjev spome-nik je imel srečno roko, da je brez konkurence poveril delo Bernekerju, ki je z vsemi svojimi dosedanjimi osnutki pokazal, da je odlični umet-nik, a vendar doslej ni imel prilike izkazati s oje sposobnosti v večjem delu. Uverjen sem, da bo ta spome-nik delal čast njegovemu imenu, Ljub-ljani pa bo pravi umetniški biser. — Naj bi tudi druga slov. stranka spoznala, da ne postavljamo spome-nika Trubarju protestantu, temveč za-četniku in ustanoviteљу slovenske lite-rature ter naj bi vsaj nehala naspro-tovati, če se noče sodelovati. Izgovor, da je bil Trubarjev namen le širiti krivo vero in ne propagirati slovensko slovstvo, ne velja, če bi bil tudi res-ničen. Odločilen je vedno le končni uspeh ne glede na motive. Tudi Ko-lumb ni odjadral z namenom, da bi odkril Ameriko, in vendar njegov uspeh ni bil zato nič manj pomem-ben. In če kdo ugovarja, da bi bil to, kar je storil Trubar, lahko zadel tudi kdo drugi, tega spominjamo na Kolumbovo jajce in odgovarjamo: pa bi bil! Trubarjev protestantizem je pri nas iginil, njegovo slovstveno delo pa je rodilo obilen sad in nje-gova za luga je, ako lauko s ponosom trdim in poudarjamo, da so se slo-venske knjige že sredi XVI. stoletja tiskale v tolikem številu!

Quidam.

Državna podpora. Naučao mi-nistrstvo je mestni občini ljubljanski za vzdrževanje višje dekliske šole dovolilo za l. 1903 podporo v znesku 3000 K.

Društvo slovenskih književ-nikov in časnikarjev je poslal g. Fran Petrič, oskrbnik zaloga Puntigam 50 K. Za ta nepričakovani dar se društvo darovalcu prav lepo zahvaljuje.

Popravljanje vodnjaka pred mestno hšo v Ljubljani, katerega je izdelal slavni majster Francesco Robba leta 1751. se pravkar vrši. Vsled dol-goletne rabe je vodni basia začel popuščati in je voda neprenehoma silila na prosto. Včeraj so pričeli no-tranje stene tega basia popravljati s cementom. Umetniški spomenik je v splasnem še iz ratno ohranjen.

Plesne vaje pevskega društva »Ljubljanski Zvon« se prične v ne-deljo, 25. t. m. v društveni sobi »Na-rodna doma« in sicer od 8. popol-dne do 7. zvečer. Pristop imajo člani in njih rodbine, kakor tudi po njih vpeljani gostje. K polnoštevili ude-ležbi se vljudo vsi!

Pojasnilo. Prejeli smo: Slavno uredništvo »Slovenskega Naroda«. V včerajnji številki omenjenega vašega lista, čital sem tudi naslednje: »Tako toči na primer gosp. Novaković še vedno pivo iz nemške budjevejske pivovarne«. — Zatorej prosim, da sprejmete in natisnete v prihodnji številki sledeče: Ni res, da točim tako imenovano nemško budjevejsko pivo, resnica je ravno nasprotna, da točim hrvaško zagrebško to je popolnoma domačo nekartelirano pivo. Računajoč na vašo lojalnost, prosim, da takoj natisnete to pojasnilo, za kar se vam zahvaljujem — Br. No-vaković

Sporod velikega ljudskega koncerta v hotelu »Union«. K n-certni orkester priredi v nedeljo 25. t. m. v hotelu »Union« velik ljudski koncert z obsežnim, velezanimivim sporedom, izmed katerega omenjamo le nekaj posameznih točk in sicer: 1) M. yerbeer: slavnostna koračnica iz op. 18 »Prorok«. 2) Smetana-Trneček: »Vrava« fantazija na harfu; solist g. Vl. Frank. 3) Leoncavallo: fantazija iz opere »Glumadi«. 4) Smetana Ko-vačvico: fantazija iz opere »Prodana nevesta«. 5) Grieg: dve elegički malo-diji za godala: a) »srčne rane« in b) »zadnja sp. mlad«. 6) Suppe: »Pen-kin in kmet« overture. 7) Härtel: »Varijacije za ksilofon« solist gospod A. Oppl. — Posebno opozarjamo na umetniško proizvajanje 2 5 in 7. ko-mada (na obojalnem sporeda so ti

komadi uvrščeni pod 3. 7. in 10) — Začetek ob 8 uri. Vstopnina 60 vin.

Državna subvencija. Za po-pravo savskega mostu pri Taonu, kar bi stalo okoli 164 000 K, je dovolilo ministrstvo za javna dela 30% dr-žavni donesek v najvišjem znesku 50 400 K pod pogojem, da se zasi-gura pokritje ostale potrebeščine.

Redka lovska sreča. Gospod Edvard Dolenc, trgovec v Kranju, je te dni na lovu ustrelil v svojem lovišču z dvema strgaloma 4 srne. Na prvi strel so padle tri.

Skala je ubila. V ponedel-jek je v gozdu »Mouge« pri Kranjski gori spravljal po »rinzi« Jožef S m o l e j hlode v dolino. Kar se je utrgala skala in padla na posestni-ko hčer D o r o t e j o Č o p tako nesrečno, da je bila ta na mestu mrtva.

Od Sv. Križa pri Kostanjevici se nam piše: Dne 11. t. m. sta se udeležila »Sokol in požarna bramba« žadnušnice za nedolžne žrtve 20. septembra. Za mašo plačani 2 K je kaplan g. Fatur vrnil s pripombo, naj se pošljeta za ranjenca.

Ženski pevski zbor delav-skega bralnega društva v Idriji priredi v soboto 24. t. m. v pivarni pri »Črnem orlu« zabaven večer v korist zakladu za proslavo društvene 25 letnice prihodnje leto. Ženski zbor proizveja dve krasni Volaričevi skladbi: »Divja rožica«, Slovenskim mladen-kam in solospjev Polonice iz Rokov-njačev »Zora vstaja«. Orkester igra koračnico iz Parmove opere »Ne-čak«, dalje Straussov valček iz opere »Valček čar« in nalašč za ta večer zložen »Venec dr. Gustav Ipatčevih pesmi Z. Prelovca.« Po glasbenem delu večera bo ples. Upamo, da iz-brani spored glasbenih in pevskih točk, kakor tudi namen večera privabi vse narodno napredno občinstvo v soboto v pivarno.

Cela vas pogorela. Vas Su-horje v postojnskem okraju je popol-noma pogorela. Govori se, da je zg. relo 56 hiš in mnogo gospodarskih poslopij. Nesreča je tem večja, ker so kmetje vse pridelke že dimov sprav-li. Pogorelo je revežem vse seno, slama, drugi poljski pridelki in vse orodje. Na gašenje niti misliti ni bilo, ker Suhorju vodi primanjkuje.

Nova kmetjska posojilnica se je ustanovila v Hruševju pri Po-stojni.

Smrten padec. V nedejo zve-čer je padel kočar Miha Blažek v B. ezah pri Hrenovici okraj po-stojnski na čeber takoj nesrečno, da je nezavesten obležal in da je drugo jutro umrl.

Kmetško gospodarska za-druža se je ustanovila na Velikem polju pri Vipavi. Zadruga ima v svojih kletah združenih kmetov 1500 h ktolitrov vina, na kar se opozarjajo vinski trgovci in krčmarji. Zadruga je član »Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani«.

Slovenski potnik, potujoč z Reke preko St. Petra, se v pismu na naše uredništvo pritožuje, da so v kolodvorski restavraciji v St. Petru nastavljeni natakari razen enega vsi Nemci in je torej Slovenca na slo-vensko zahtevo skoro nemogoče do-biti okrepila. Ali res ni dabit slo-venskih natakarijev?

Čeljsko porotno sodišče je obsodilo 22 letnega kmečkega fanta Pavla Strnada, ki je z ročico ubil Fr. Dobravec, v triletno poostreno ječo. 18letni kmečki fant Fr. Pše-ničnik, ki je ubil svojega očema, ozir. strica, je bil obsojen le zaradi prekoračenja silobrana na 4 mesece ječe.

V konkurz je prišla v Mariboru trgovka »erezija Giegerl«.

Strela je udarila preteklo ne-deljo v stolp župne cerkve Sv. Dani-jela v Trbnjah na Pohorju. Stolp se je zrušil in zvonovi so se razbili.

Za ljudsko knjižnico na Ko-roškem se je nabralo na priklis slavl-jejuja promocije štajerskega rojaka dr. Ad. Lenarta dne 20. t. m. v Pragi 20 K. Zuešek se je izročil slovenskemu akad. ferijalnemu dru-štvo »Gerotau«.

Umrl je na Danaju podpolkov-nik v p. in stražmojster cesarske te-le-sne garde kranjski rojak gospod Aleksander vitez Skrem v starosti 52 let. Umrl je nagloma na ce-sti vsled srčne kapi.

Slovenec v Ameriki Nesreča za nesrečo je zadel Slovenca G. Bakšiča v Cumberlandu. Že na potu v Ameriko so mu z ladje od-klonili čerko, ker je bila bolna na očh. Morala se je vrniti brez star-šev v domovino. Med potom je Bak-šiču umrl najmlajši otrok. Spustili so ga v morske valove. Komaj se je v Ameriki udomačil, zbolela mu je žena ter v par dneh umrla.

Dobra in usmiljena prijateljica. Ana Jungwrtova živi z neko tovari-šico že dalje časa v prijateljskih raz-merah v mestni ubožnici na Karlov-ski cesti. S svojim spretnim jezičkom si je znala pridobiti njeno popolno zaupanje, kar je te dni tudi pošteno izrabila. Šla je namreč prijateljicini

sorodnikom na Viš ter jim s solzami v oči pravila, da je njena ljuba prijateljica jutraj vsa vdana v voljo božjo v njenih rokah izdihnila svojo blago dušo. Preoblekli so jo in jo položili na lepo odlično mrtvaški oder, kakor se že to spodobi med prijatelji. Manjkalo pa je mrtvi običajnih „šolnov“, katere je ona kupila za 240 K. Sorodniki rajne so bili vidno glujevi tega dokaza iskrenega prijateljstva, povrnili so ji izdarek in jo pridržali pri obedu. Po kosilu so dali napreči in povabili tudi Jungwirthovo, ki je precej pohabljen, na voz, kar pa je odklonila, češ da se ne sme voziti. Prišedši v ubožnico na Karlovski cesti, so sorodniki hoteli svojo drago pokropiti, pa glej čudo, ta pride zdrava in čila po stopnicah žalujočim nasproti. Veliko začudenje je vladalo na obeh straneh. Konec pa je tvorila ovadba proti dobri prijateljici, ki mora dobiti plačilo za svoje „dobro“ in „usmiljeno“ sroce.

Mlada vlomilca. Predvčeršnjim dopoldne je bilo v stanovanju Marije Porentove v Hradskega vasi št. 11 pri oknu vlomljeno in ukradena hranilnična knjižica „Mestne hranilnice“ z vlogo 500 K, zlata verižica, vredna 30 K, srebrna verižica, vredna 30 K, srebrna ura, vredna 12 K in trije zlati prstani, vredni 36 K. Iz hranilnice je bilo po tatvini dvignene polovice vsote. Policijska je takoj uvedla poizvedbe in prišla do sklepa, da tat ne more biti nihče drugi, kakor 14 letni Leopold Porenta in 13 letni Viktor Ogrin, po katerih je začela invigilovati ter ju zvečer prišla v kinematografu, kjer sta se pri predstavi divila nad krasoto jima tujega sveta. Pri sebi sta imela skoraj še vse, le 42 K sta bila zakupila ter prodala tudi verižico. Nepridiprava sta si oskrbela tudi samokres, češ, če bi nama kdo hotel denar pokrasti, da ga s samokresom odženemo. Porentova dobi ukradene reči nazaj, oba paglavca pa prideta pred sodišče.

Priče, ki so bile povabljene v zadevi Jebčinovega vroma v Zader, so se zopet povrile. Korena je spoznal izkuhar Meze s Sv. Petra ceste št. 38, pri katerem se je nekako ob času vroma mudil in imel pri sebi nekaj zavitega v papirju. Koren neki prav predrzo nastopa proti pričam in se hvalisa, kako hladnokrvno je zaklal na Dunaju restavraterja. Iz vseh okoliščin se sedaj z gotovo sklepa, da je bil vlom v Ljubljani Korenovo in njegovih drugih delo, in najbolj to potrjuje pa še izjava Mezetova. Leta ga je prvotno spoznal po siki, sedaj ga pa še osebno identifikiral, da je ob kritičnem času res bil v Ljubljani.

Slaboumen pasant. Predvčeršnjim popoldne se je neki pasant po Kongresnem trgu znašel nad mimoidočmi ter jih sramotil. Ko ga je stražnik prijel, se mu je uprl in le s pomočjo še drugega stražnika in neke civilne osebe so ga mogli spraviti v osrednjo stražnico, kjer so dognali, da je hudo nervozen. Ko se je pomiril, je bil takoj izpuščen, da je šel domov.

Prijeta je bila predvčeršnjim neka 17 letna kmetijska dekle, ki je prodajalki obuval Jožefi Sterletovi Pred škofijo izmaknila par čevljev in zbežala potem v Študentovske ulice, kjer jo je oškodovanka ujela in ji odvzela ukradene čevlje. Tržni organ jo je nato aretiral. Rekla je, da je Ana Kočevarjeva, potem Ana Žerovnikova iz Topola, pozneje zopet iz Kamnika, da je čevljarjeva hči iz Mengša itd. Oddali so jo sodišču, ki bode gotovo dognalo njeno identiteto.

Ukraden je bil nekemu enoletnemu prstovoljcu zlat prstan z dvema diamantom, med katerimi je bil vdolan moder sefir. Prstan je vreden 60 K. Tatvino je zamogel izvršiti le kak domobranec, katerega naj se v slučaju, da ga bode hotel kje prodati, izroči policiji.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 10 Hrvatov, nazaj jih pa prišlo 17. V H-b je šlo 25, v Luomost pa 18 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 20, v Linc pa 10 Kočevarjev.

Izgubljen je bil včeraj nekje v mestu divj zalec. Najditej naj ga odda pri policiji.

„Drustvene godbe ljubljanske“ občni zbor se vrši danes ob 8. zvečer v salonu hotela „Ilirije“.

Izpred sodišču.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Župan Hribar je vendar še državni poslanec, dasiravno mu je baje že zelo trda tekla da bi ga bili „vrgli ven,“ kakor se je blagovolila izraziti nadbudna velenemška mladenka **Leopoldina Schwarz,** v naših ljubljanskih nemških krogih za radi svoje „Strammheit“ gotovo visoko cenjena „Vorflechterin der bedrohten Nation.“ Ali stvar menda vendar ni tako huda, kar je še prav posebno dokazala današnja obravnava, ki se je vršila pred tukajšnjim okrajnim

sodnikom sod. tajnikom Bulovcem na tožbo župana Ivana Hribarja proti omenjeni ljubemni frajlioi.

Obtožbo zastopa, dr. Ivan Miljan Hribar, obtoženec pa doktor Ambrositsch. Obtoženka ni navzoča.

Obtoženka Leopoldina, po svojem zastopniku Leopoldine Schwarz, je rojena 11. marca 1889 na Dunaju, oče Janez Schwarz, mati Marija roj. Schwarz; stanuje v Kolizeju.

Obtožba se glasi: Kakor sodno notorično, vršil se je dne 22. septembra 1908 popoldne v Ljubljani pogreb nesrečnih žrtv za dne 20. septembra 1908 — Lunda in Adamiča.

Zvečer proti pol osmi uri istega dne sramotila in psovala me je današnja obtoženka na Marije Terezije cesti pred protestantovsko cerkvijo — torej na javnem prostoru — v moji odsotnosti v pričo več ljudi opetovano in glasno z besedami: „Jetzt hat dieser verfluchte Bürgermeister Hribar mit seiner Hetzerei erlebt, dass sie ihn aus dem Parlamente hinaus-schmeissen, es ist die Nachricht von Wien schon da.“

Dokaz temu: priči g. Ivan Bajzelj, zasebni uradnik v Ljubljani, g. Alojzij Jenko, trgovski sodnik ter prisotni akt U VI 1782/8.

Na časti skrajno žaljen, stavim po svojem zastopniku predlog, da se obtoženka prestopka zoper varnost časti krivično spozna, postavno kaznuje in obsodi v povračilo stroškov te kazenske pravde.

Obtoženica zastopnik narekuje sledeči razgovor, seveda nemško: Dne 22. septembra okrog pol osmih zvečer sem šla s svojo sestro Marijo Schwarz od doma materi nasproti. Z materjo sva se sešli pri protestant-ski cerkvi in tamkaj sem pripovedovala materi, da mi je nekdo rekel, da je prosil deželni predsednik župana Hribarja, da bi prepovedal protestni shod dne 18. septembra, ker bi se moglo kaj zgoditi, in da je župan Hribar odgovoril nato, da on prevzame odgovornost zato, da se ne bo zgodilo nič. Mati je šla nato domov, medve sva pa šli naprej, da v Pres-bernovi ulici vzameva seboj neki časopis. Komaj se je mati oddaljila, skoči Bajzelj, ki je stal za nekim drevesom, k nama in je rekel: „Ihr deutschen Hunde, wenn ihr nicht deutsch sprechen wollt, so warden wir euch erschlagen und hinaus-schmeissen.“ Bila sem nekaj časa tiho, potem sem pa rekla, ker še ni dal miru: „Kdo vas je nagovoril, glejte, da se izgubite,“ in sem klicala straž-nika. Ker ni bilo nobenega stražnika v bližini, je cela stvar trpela toliko časa, da smo prišli v bližino Stupi-čeve trgovine, odkoder sem šla na drugo stran proti kavarni „Evropa“, medtem ko je šel Bajzelj k „Figovu“.

Kot pričo, da sem govorila samo omenjene besede, navajam svojo ma-ter Marijo Schwarz in svoji sestri Marijo in Beti Schwarz. V ovadbi navedenih besed nisem izgovorila nikdar.

Zasliši se kot priča Ivan Bajzelj, zasebni uradnik v Ljubljani, nikdar kaznovan radi krivega pričevanja, se zakonito zapriseže ter iz-pove: „Dne 22. sept. sem prišel ob 7. uri od pogreba domov in poverčel ter med pol 8 do 8 uro hotel iti k „Figovu“ na pivo. Na Mar. Terezije cesti pred Jenkovo hišo na voglu proti protestantovski cerkvi, stala so tri mi neznane ženske osebe, katerih ena je bila starejša in bolj šibka, dru-ga večja belo oblečena, tretja manj-ša pa črno oblečena. Ko sem šel mi-mo, je belo oblečena izrekla besede: „Jetzt hat dieser verfluchte Bürgermeister Hribar mit seiner Hetzerei erlebt, dass sie ihn aus dem Parlamente hinauswerfen; es ist die Nach-richt von Wien schon da.“ Stori-l sem par korakov naprej in slišal sem da je belo oblečena zopet po-novila te besede. Zapaziti so me morale te osebe, da stojim in poslu-šam, ter se je starejša, črno oblečena odstranila in šla naprej v smeri proti Kolizeju, oni dve pa proti meni po pločniku proti Dunajski cesti in je mimo mene grede belo oblečena rekla zopet prej navedene besede. (Torej trikrat! — Op. poroč.) Nato sem jaz rekel: „Warum hetzen sie die Leute auf, das Volk ist ohnedies genug aufgebracht.“

Videl sem tačas, da so šli za menoj v smeri od Kolizeja Alojzij Jenko in neki mi po obrazu znani bravec, stanujoč v Kolizeju. Tačas so bili od mene 5 do 6 korakov oddal-jeni; navzočih je bilo kakih pet do šest ljudi.“

Nad sodnikovo vprašanje, kako je obtoženka izrekla te besede, izjavi: „Slišal sem jih natančno in so bile izrečene tako, da sem dobil vtisk, da se izjavi.“

Na vprašanje zastopnika zaseb-nega obtožitelja, če sem res izrekel v zagovoru navedene in prebrane mi besede: „Ihr deutschen Hunde...“ itd., izjavim, da je to laž, ker nisem dru-

gega izrekel, kakor preje navedeno. Nasprotno pa je rekel oni bravec: „Glejte, da se iz ulice izgubite, sicer vam dam kloroto“ in ji je vrgel go-rečo cigareto v obraz ali na obleko, pa ne vem, ali večjo ali manjšo.

Po predlogu obtoženkininega za-govornika se uradno konstatuje, da je priča v obtožbi inkriminirane be-sede in navedeno izjavo brivčeve pre-bral iz beležnice.

Zastopnik zasebnega obtožitelja izjavi, da je izkazan zastopnik priče Ivana Bajzelj in da si imenoma njega pridržuje pravico, tekem treh dni stavi predloge zoper obtoženko radi podžiganja v današnjem zagovoru da je izrekel besede: „Ihr deutschen Hunde itd.“, ter izjavi priča, da se s tem predlogom strinja.

Priča Ivan Bajzelj izpove: „Šel sem takoj po tem dogodku k „Fi-govu“ in sem si te izjave takoj za-pisal v beležnico in povedal vsem gostom, kako se je izrazil zunaj. Med temi gosti so bili: poštni oficijal Majer, dr. Ivan Orel, I. an Knez, trg. sodrudič Urek in menda trgovec Stupica.“

Priča Alojzij Jenko, trgovski sodrudič, stanuje v Kolizeju, se za-konito zapriseže in izpove: „Dne 22. sept. sem šel iz Kolizeja po Marije Terezije cesti nekako od 8 do 1/9. proti mestu. Ko pridem od prote-stantovske cerkve malo dalje, sem videl, da se šle v smeri proti mestu zaani mi Leopoldina in Marija Schwarz Prva, večja, je bila belo oblečena. Poznam ju, ker staujeta tudi v Ko-lizeju. Šel sem z brivcem Horvatičem, Bajzelj je bil od Schwarzovih 2 do 3 korake oddaljen, jaz pa 2 koraka za Bajzeljnom in sem videl, da se je večja gospodična nekaj obrnila nazaj in govorila ter sem razložil besedo „Hribar“. Stopil sem k Bajzeljnu, katerega tudi poznam, in ga vprašal, kaj je, ta mi je povedal, da se žrež župana govori z nemškimi besedami nekako „jetzt hat aber dieser Hribar erlebt mit seiner Hetzerei, dass er aus dem Parlamente hinausgeschmis-sen wird.“ Potrdim da je Bajzelj rekel gospodičnami: „Tun sie die Leute nicht aufhetzen, sie sind ja schon so genug aufgebracht“ in „wenn sie nicht still sind, so werde ich einen Polizei-mann holen.“ Bajzeljnu očitane psovke zanika.

Na vprašanje zastopnika zaseb-nega obtožitelja, ali so ljudje kaj re-agirali na to izzivanje, izjavi priča: Prišla sta dva popolnoma neznana fanta, katerima sem povedal, da se tu govori od župana nemško, da bo vržen iz parlamenta, in sem jima še jaz pokazal oni dve gospodični. Kaj se je zgodilo potem, priča ne ve.

Zastopnik obtoženke stavi pred-log, da sodišče zasliši priče, ki jih je on predlagal: mater Marijo, sestro Marijo in sestro Beti Schwarz.

Zastopnik obtožitelja predlaga za-vrnitev tega predloga z utemeljitvijo, da je kazenska zadeva Leopoldina, danes Leopoldine Schwarz contra Ivan Bajzelj (v tej zadevi je poročal svoj čas naš list) dognala, da so bili na vzoči pri dogodku le mati in sestra obtoženke, namreč Marija Schwarz, dočim danes navedena druga sestra sploh ni bila navzoča in da je na pre-izno izpovedbo priče Ivana Bajzelja zaslišanje teh prič popolnoma nepo-trebno.

Dr. Ambrositsch pripomni, da navedene priče čakajo zunaj.

Sodnik proglasi sklep, da dopusti dokaz z zaslišanjem imenovanih dveh prič, matere Marije in sestre Marije Schwarz, obenem pa tudi zaslišanje prej navedenih gostov pri „Figovu“, v dokaz, da je priča Bajzelj takoj po dogodku v omenjeni gostilni pripove-doval o izzivanju zunaj. Predlog, da se zasliši tudi B. ti Schwarz, je z ozi-rom na izpoved Bajzeljnuovo, da ta ni bila navzoča pri dogodku, sodnik odklonil.

Obravnava se preloži, da se za-slišijo imenovane priče.

Kazenske razprave pred deželnim sodiščem.

Krivega pričevanja je bil ob-tožen Karel Kirchschlager, 31-letni inženir Kranjske industrijske družbe iz Frankobroda na Menu sin o. kr. nadinženirja Morica Kirch-schlagerja pri deželni vladi, da je v pravdi, ki je tekla lansko leto med Francem Grebenom proti njegovemu očetu Morici Kirchschlagerju izpove-dal neresnino. V tej pravdi je Gre-beno zahteval odškodnino za svoj pokvarjeni čoln, kiga je bil pokvaril Karel Kirchschlager. V dotični pravdi je izjavil Karel Kirchschlager 11. de-cembra, da se ni nikdar sam vo-zil s čolnom.

Senatu je predsedoval višji dež. sodni svetnik Polo; votanje so pa bili sodni nadsvetnik Andolšek ter sodna svetnika Vedrnjak in Ko-fler. Obtožbo je zastopal drž. prav-dnika substitut dr. Pajnič, obtoženca dr. Ambrositsch, zasebnega ude-leženca Grebenca pa dr. Leskovar.

Dr. Ambrositsch je predvsem sta-vil predlog, naj se dr. Leskovarju ne-pusti prisostvovati kot zastopniku za-

sebnega udeleženca razpravi, čemur sodišče ni ugodilo. Ko se je prebrala obtožnica, se je zaslišal obtoženec, ki je izjavil, da ni res, kar se mu očita, da bi se bil kdaj sam vozil z Gre-benčevim čolnom. Vozil se je vedno le v družbi z Grebenčevim sinom Filipom ali delavcem Judežem. Bil je v letih 1902—1904 stavbni vodja pri gradnji mostu čez Savo pri Trbovljah in takrat se je vršilo tisto prepelja-vanje. Če bi se bil vozil sam, bi se tega še prav gotovo spomnil. Ostanja, da se mu je nekoč, ko da se je sam peljal čez Savo, zgodila nesreča, da bi bil kmalu utonil, se ne spominja. Tudi s kakim drugim čol-nom se ni nikdar sam vozil, ker je voda tam silno deroča.

Nato so se zaslišale priče.

Jakob Ocep ek, krčmar v Škofji riži, je dejal, da je „tako gvišen in resnica, da se je vozil Kirchschlager sam z Grebenčevim čolnom po Savi,“ kakor on sedi pred sodniki ali go-spodje pred njim sede. Ko se je zgodila tista nesreča, je stal ravno na cesti nad Savo, in ga hotel iti lovit, ker je bila nevarnost, da utone. Videl je obtoženca, da se je večkrat vozil sam in sicer podnevi. Kirch-schlagerjevi čolni so bili samo za vožnjo materiala. Obtoženca pozna od mladih let.

Na posebno vprašanje dr. Les-kovarja izpove priča, da ga je 11. de-cembra 1907, ko je v pravdi Greben-ca. Moric Kirchschlager izpovedal svoje, nagovarjal t. z. zvečen zastopnik dr. Ambrositsch, naj se odstrani, da ne bi slišal, kaj bo izpovedal Karel Kirchschlager, ki je bil za njim za-slišan kot priča! Ocep ek se ni od-stranil in je koj po Kirchschlagerjevi izpovedbi rekel, da ta ni prav govoril.

Hslena Ocep ek, žena prejšnjega, je videla obtoženca večkrat samega se voziti z Grebenčevim čolnom. Vi-dela je tudi, da bi se bila takrat kmalu zgodila nesreča.

Delavec Anton Judež ga je vi-del istotako večkrat, za trikrat pa prav gotovo ve, da se je vozil sam v Grebenčevem čolnu.

Delavec Jernej Končar, ga je videl samega se voziti v čolnu leta 1903 ko je delal pri mostu.

Premogar Martin Smuk je tudi večkrat videl Kirchschlagerja samega se voziti v čolnu Grebenca, le šte-vila ne ve. Tudi je videl, ko mu je čoln ušel skozi johe in prišel na drugi strani ven.

Posestnik Jožef Kos ga je videl nekoč, ko se je vozil sam ob obrežju v Grebenčevem čolnu.

Priče Frano Urbanija, Gregor Kokalj in Franc Arnšek ne po-vedo nič posebnega.

Jože Gorenjec, klepar, pove, da so se ljudje čudili, da se Kirch-schlager sam vozi po Savi v Grebenčevem čolnu, ko se ni znal voziti.

Frano Grebeno, posestnik v Trbovljah, je videl, da se je obtože-neo večkrat vozil v njegovem čolnu sam za šestkrat gotovo ve. Parkrat se je vozil tudi ponoči. Ker se Kirch-schlager ni znal voziti, je čoln razbil. Alojzija Grebeno, žena njego-va, je videla obtoženca večkrat, da se je sam vozil v njih čolnu po dnevu in ponoči.

Filip Grebeno, sin prejšnjih, je vozil obtoženca s čolnom, videl ga je pa tudi, da se je vozil sam. Ko ga je nekoč ponoči opozoril, naj se ne vozi, ker bi se mu lahko zgodila ne-sreča, je rekel, da se bo že prepeljal na ono stran Save. Ko priča pove to obtoženou v obraz, slednji ravno-tako zatrjuje, da to ni res, kot pri izpovedbah vseh prejšnjih prič.

Mati obtoženčeva ni videla in ni slišala, da bi se bil sin kdaj sam vo-zil ali da bi ga bil sploh kdo prepe-ljaval. Izpovedba očeta se ne strinja z izpovedbo sina.

Konstatiralo se je nato, da je bil Kirchschlager obojen že štirikrat, trikrat zaradi razžaljenja straže, en-krat pa zaradi izgrediv.

Dr. Ambrositsch je stavil na-to kup predlogov, ki naj bi dokazali nedolžnost obtoženčeve, in neverodo-stojnost Grebenčevih.

Dr. Leskovar je pa ponudil nove priče, da se je obtoženec res vozil sam v Grebenčevem čolnu po Savi ter predložil brezplačni listek za hojo čez savski most v Trbovljah, ki ga je poslala obtoženčeva mati priči Judežu. Sodišče je zavrnilo vse pre-dloge, ker je smatralo stvar za dovolj pojasneno.

Razprava se je prekinila ob tri četrt na 1 in se je nadaljevala ob 4.

Telefonska in brzojavna poročila.

Srbski vladni list o zahtevah Srbije.

Belgrad, 23. oktobra. Vladni organ „Samouprava“ prisaša uvodni članek o neobhodni potrebi, da dobi Srbija slobodni izhod na morje, kar se da doseči edino na način, da se ona teritorialno spoji s Črno goro. Peča se obirno z vestmi, da Srbija dobi kot kompenzациjo za aneksijo

donavsko - jadransko železnico in pravi, da to ni nobena kompenzacija, ker bi železnica ne tekla izključno po teritoriju obeh srbskih držav nego bi Avstrija imela v svojih rokah vrata te železnice in za to vsklika „Samouprava“: „Ali je to ravno ono, česar Srbija noče, česar ona ne more in ne sme trpeti, ker ni voljna umreti v naročju Avstrije“. V takem duhu so pisani vsi članki vladnega lista in to je najboljši dokaz, da so neistinite vesti tujih lisov o pomirjenju Srbije. Razbit sporazum med Turčijo in Avstrijo.

Berolin 23. oktobra. „Vossische Zeitung“ javlja iz Carigrada, da so se med Turčijo in Avstrijo prekinila po-gajanja glede sporazuma. Baje je to pripisovati angleškemu vplivu, kakor tudi dejstvu, da Avstrija neče pre-zvati za anektirani pokrajini dela tur-skih državnih dolgov.

Dr. Milovanović v Berlinu.

Belgrad 23. oktobra. Po vesteh iz Berlina je misija ministra zunanjih poslov dr. Milovanovića baje izpadla zelo neugodno. Nade Srbije na kakšno kompenzациjo na evropskem kongresu so zelo padle. Položaj na Srbskem je vsled tega postal zelo kritičen in bati se je, da iz-bruhne vojna nenadoma.

Baron Beck pri Aehrenthalu.

Budimpešta 22. oktobra. Baron Beck je imel danes daljšo konferenco z ministrom zunanjih poslov Aehrenthalom. Beck se danes ponoči vrne na Dunaj. Ob 2. popoldne ga sprejme cesar.

Sedem slovanskih ministrov.

Dunaj, 23. oktobra. Glasilo nem-ških klerikalcev „Vaterland“ javlja, da bo imenovanih po rekonstrukciji kabineta za ministre 7 Slova-nov in sicer 3 Čehi, 2 Poljaka, 1 Jugoslovian in 1 Malorus. Nemci bodo imeli 8 ministrov. Treba je zabeležiti, da „Vaterland“ ščuva proti tej kombinaciji, češ, da bodo Slovani imeli na ta način večino v ministrskem svetu. K temu je treba pripomniti, da je Slovanov v Avstriji okroglo 15 milijonov, Nem-cov pa samo 9 milijonov. Vkljub temu pa bi nemci po tej najnovejši kombinaciji še vedno imeli v kabinetu 8 ministrov, Slovani pa samo 7 in med temi celo štiri brez portfelja.

Črnomoško brodovje.

Petrograd 23. oktobra. Minister vojne mornarice je odpotoval v Se-bastopol, da inspiciira črnomoško brodovje. Čim bo inspiciiranje kon-čano, odpluje brodovje iz Sebastopola in bo križarilo po Črnem morju.

Neresnične vesti o kralju Petru in kraljeviču Gorgju.

Belgrad, 23. oktobra. Brzojavne vesti londonskih listov, reproducirane v dunajskih in peštanskih listih, v katerih se govori o nekih senzacijsko-nalnih dogodkih med kraljem Petrom in prestolonaslednikom Gjorgjem so od kraja do konca neresnične in izmišljene. Vržene so v javnost z očito tendenco, da bi v sedanji situ-aciji ponižale pred svetom ugled srbskega kraljevega doma. Prestolo-naslednik visoko spoštuje svojega očeta in mu je poslušen sin zlasti v sedanjem težkem položaju. Takšne vrste lažnjive vesti sovragov Srbije izživajo samo prezir in gnus v vseh srbskih krogih.

Plenarna seja kršćanske - socialne stranke.

Dunaj, 23. oktobra. Kršćansko-socialna stranka bo imela jutri ob 5. popoldne plenarno sejo na stanova-nju župana dr. Luegerja. Na tej seji bodo razpravljali o nameravani re-konstrukciji Beckovega kabineta.

Nemci v Pragi.

Praga, 23. oktobra. Nemški bur-ši so sklenili, da prirede v nedeljo ob 11. dopoldne zopet „bumek“ na Pri-kopi. Če se to uresniči, da bo vsled tega prišlo v nedeljo v Pragi do strašnega prelivanja krvi, zakaj Če-hi absolutno ne bodo trpeli, da bi jih zeleni nemški mladiči v srečo Češke same smeli izzivati in popolnoma okupirati zaze eno najboljudejših praških ulic.

Črnogorski minister v Rimu.

Cetinje, 23. oktobra. Ministrski predsednik dr. Tomanović je odpoto-val v posebni misiji v Rim.

Izvoljski v Berlinu.

Berolin, 23. oktobra. Ruski mi-nister zunanjih del Izvoljski je danes dopoldne prispel semkaj.

Zahteve Srbije.

London, 23. oktobra. Dopisnik „Timesa“ v Belgradu javlja iz naj-verodostojnejšega vira — najbrže poučen od kralja Petra samega, da zahteva Srbija južno Bosno zase in popolno avtonomijo Bosne in Hercegovine kot conditio sine qua non. Dopisnik je mnenja, da letos še ne pride do vojne, pač pa prihodnjo spomlad.

Darila.

19. izkaz za spomenik in žrtve 20. septembra 1908. Dne 21. in 22. okt. 1908 došli so podpisani blagajniki „Združenega narodnega odbora“ sledeči prispevki: Dr. Alojzij Prunsek, zobni zdravnik v Ljubljani za žrtve in spomenik 50 K, upravnistvo „Slovenca“ v Ljubljani v „Slovenca“ že izkazani prispevki za spomenik 23 K, Andrej Šarabon, veletržec v Ljubljani za žrtve 100 kron, Ida Škof Wanek, trgovka v Ljubljani za bedne rodbine zaprtih 10 K, Ivan Taufer iz Zagorja ob Savi za nedolžne žrtve 36.50 K, (darovali družba pri M. Weinbergerici 7 K, družba pri M. Medvedu 12.20 K, zavedni rudniški delavci na postaji 7.30 K, po 2 K Ivan Poženel, Lovro Jerin in Josip Kalan ter po 1 K Fran Weinberger, Mijo Turk, Alojzij Korošec in Ivan Taufer), društvo trgovskih in poljedelskih uslužbencev v Ljubljani svoj prispevek za žrtve in spomenik ter zbirka članov za žrtve (tudi za bedne rodbine zaprtih) skupaj 24.40 kron, strelski kluba „Triglav“ v hotelu „Ilirija“ v Ljubljani za žrtve 25 K, Ana Štrkelj, hotelirka v Ljubljani za žrtve brez razlike 20 K, županstvo Zagorje ob Savi na Kranjskem za žrtve in spomenik 125 K, Fran Prijatelj, trgovec v Trzinu pri Mokronogu za spomenik in žrtve 20 kron, F. Roblek, državni poslanec v Žalcu za žrtve 20 K, Mileva dr. Zakrajškova v Škofji Loki nabrala za žrtve in spomenik 62 K, (darovali so Fran Hainrhar 40 K, tovarniški delavci 10 K, Ante Gaber 5 K, po 1 K Valentin Homan, Anton Kalan, Jurij Ravnikar in Marija Pogačnik, po 40 h, Ivana Skrabl, Jurij Kalan in Ivan Skrabl, Jožef Jenko 30 h, po 20 h Fran Avbelj, Ivan Ban, Fran Hafner, Brtoncelj, Križaj in Jakob Dolenc ter po 10 h Janez Krmelj, Fran Hostnik in Fran Čarman), Karel Pirv v Bovecu nabral v družbi v hotelu pri „Pošti“ za bedne rodbine zaprtih 12 K, (v katerem znesku je vsebinsko tudi od dekana Vidmarja odklonjeno plačilo maše zadušnice), Franček Švara, kaplan v Devinu za žrtve 3 K, Ludovik Švar, spediter na Rakeku nabral za žrtve in spomenik 24.30 K, (darovali so Ludovik Švar 2 K, Weingartner 1.50 K, po 1 K Ivan Fatur 1 krono 10 vinarjev, M. Urbas, J. Urbiha ml. J. Urbiha star. J. Lah, Anton Hribar, Anton Svet, Anica Gabrenja, Režika Gabrenja, S. Vdovič, Ferdo Kovačič, Josip Maklar, J. Modič, Anton Svet, vozniki iz Blok, Capric, Iv. Hieng, Fran Gornik in Fran Sever, Anton Rožanc 60 h, po 40 h J. Urbas in M. Kobe ter 30 h Rovani), Ljudevit Papež v Novem mestu za spomenik 2.40 K, Ivan Murkovič, gostilničar itd. v Mali vasi, pošta Sv. Marjeta pri Moškanjcih na Štajerskem nabral zadnjo nedeljo v veseli družbi v gostilni Josipa Horvata pri Sv. Marjeti za spomenik in poškovance 10 kron, družina J. Ženko v Ljubljani za žrtve in njihove revne rodbine 5 K, poštružnica č. kr. kmetijske družbe v Novem mestu za žrtve skupiček za sadje in grozdje iz sadne razstave na Grmih, darovano od Frana Majzeljina iz Bele cerkve 37 K, upravnistvo „Rdečega praporja“ v Ljubljani od Simona Kmetetza za oskrbo ranjenec darovanih 20 K, upravnistvo „Slovenca“ v Ljubljani v „Slovenca“ že izkazani prispevki za spomenik 70.80 K, K. A. Kregar, trgovec z usnjem v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2 za žrtve 7 K, (darovali L. Grubič, tovarniški izdelovalec kreme na Dunaju 5 K in 2 potnika po 1 K) kontrolor Ferdinand Omeje v Ljubljani za družine ranjenec 4 K. Skupaj 676.77 K. Vsem darovalcem najsrčnejša zahvala! V Ljubljani, dne 23. okt. 1908. Dr. Alojzij Kokalj s. r. blagajnik

Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno, potrebno zobna Crema
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 23. oktobra 1908.

Termin.

Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 12.48
Rži za oktober . . . za 50 kg K 10.12
Koruza za maj 1909 . . . za 50 kg K 7.56
Oves za oktober . . . za 50 kg K 8.26

Effektiv.
5 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

18. na morjem 306. Srednji srčni tlak 756.9 mm

obdobje	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
22.	9. zv.	742.6	1.9	sr svzhod	oblačno
23.	7. zv.	741.8	1.2	p. m. jvzh	"
	2. pop.	741.2	3.6	p. m. jvzh	"

Srednja večerajšnja temperatura 1.9°
v 9.30. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Kleparja ali kovača

išče baron Codellijevo oskrbnistvo grad Turen ob Ljubljani. 38/9-1

Abiturijent

išče primerne službe v kaki pisarni. Ponudbe pod „1837“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3781-3

Krojaškega pomočnika

zmožnega tudi večjih del, sprejme takoj v trajno delo Urban Plemelj, krojač na Bledu. 3805-1

Mizarske pomočnike

sprejme takoj M. Gogola, mizar na Bledu. 3827-1

Zahvala.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti naše preljubljene matere, tašče, sestre, svakinje in stare matere, gospe

Franje vdove Makar roj. Magovac
veleposesnice v Metliki

ki je po kratki, a zelo mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere dne 19. oktobra t. l. ob 1/8 zvečer v 46. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zapala.

Pogreb se vrši v sredo, 21. oktobra ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče č. Sv. Roku.

V Metliki, dne 20. oktobra 1908.

Žalujoča obitelj. 3829

Žalujejo ostali.

Prostovoljna razprodaja.

Dne 28. oktobra od 8. ure zjutraj do večera

se bode prostovoljno po kosih razprodajala graščina Loke pri Zidanem mostu

Graščina obsega 240 oralov zaraščenih, mešanih gozdov, 60 oralov njiv in travnikov, grad in več gospodarskih poslopij.

Prodajalo se bodo na željo kupcev tudi več delov skupaj kot samostojne kmetije.

Lega je jako ugodna, polje je dobro obdelano in plodovito.

Graščina je od postaje Zidani most oddaljena eno uro hoda, a dobi v kratkem svoje postajališče, kar je že dovolila južna železnica.

Plačilni pogoji so zelo ugodni. Ogleda se posestvo lahko vsak dan.

V to svrhu naj se izvolijo ogledati kupci pri graščinskem oskrbniku v Lokah pri Zidanem mostu.

Ponudbe se sprejemajo tudi pred določenim razprodajnim rokom pri oskrbniku, kateri daje tudi natančnejša pojasnila. 3593-5

Karel Pollak
tovarnar, Ljubljana

priporoča svoje izvrstne

transmisijske (gonilne) jermene

posebnega strojenja. 3792-3

Dalje jermenčke za zavezavanje in

drugo enakovrstno jermenje.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 41,336,041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814,430.97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Harmonij

želi kupiti žela v Spodnji Šiški. Ponudbe sprejema „Krajni šol. svet“ v Spod. Šiški. 3833-1

Dobro ohranjeno kolo s prostim tekom

se cenó preda zaradi bolezni. 3790 3

Več pri hiš. gospodarju na Resljevi cesti šte. 24.

Mednarodna panorama

se nujno preda za vsako sprejemljivo ceno.

Več na Mestnem trgu šte. 8, II. nadstropje. 3866

Glavnik za barvanje las.

Z navadnim česanjem izbremenimo sive ali rdeče lase v pristno svetlo plave, rjave ali pa črne! Popolnoma neškodljivi! Se rabi lahko leta in leta.

Na tisoče v rabi! Komad 5 K. Kazpošilja

J. Schüller na Dunaju II 2

Kurzbauergasse št. 4/30. 2396

Trgovski sotrudnik

z dežele, spreten prodajalec, z lepo pisavo, ki bi deloma opravljal tudi pisarniška dela, se takoj sprejme.

Ponudbe pod „Krajna služba“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3807-1

Ura z verižico

samo 2 K. 3813

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šleska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno, 36 ur idočo precizijsko uro na sidro, z lepo verižico, za samo 2 K. kakor tudi triletnim pisanim jamstvom. Po povzetju razpošilja

Prusko-šleska razpošiljalnica

A. Gelb, Krakov 43.

NB. Za neugajajoče denar nazaj.

V našem se odda za februarjev termin 1909 lepo moderno

stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritlikinami vred, v visokem parterju vile v najlepšem delu mesta. Vila je užitnijskega davka prosta.

3830-1

Natančneje pove uprav. „Slovenskega Naroda“.

Jutri, v soboto 24, in nedeljo, 25. okt.

bode

v hotelu „ILIRIJA“ pojedina

jetrnih, krvavih in mešenih klobas

: domačega izdelka. :

Za obilen obisk se priporoča

3832

Marija Novak

hotelirka

Vse zastoni!

Iščite vedno povsod cenejše, ali najcenejše in najboljše kupite le samo v konfekcijski trgovini

„Angleškem skladišču oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

O. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7:05 zjutraj. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, č. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7:07 utraj. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:26 predpoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11:38 vpredpoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1:05 popoldne. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:45 popoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7:10 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:35 zvečer. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10:40 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7:28 zjutraj. Osební vlak v Kamnik.

2:05 popoldne. Osební vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Osební vlak v Kamnik.

10:50 ponoči. Osební vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Príhod v Ljubljano juž. žel.

6:56 zjutraj. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.

8:34 zjutraj. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:22 predpoldne. Osební vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.

2:32 popoldne. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4:13 popoldne. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržiča.

6:50 zvečer. Osební vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8:37 zvečer. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8:45 zvečer. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.

11:50 ponoči. Osební vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Príhod v Ljubljano drž. kolodvor:

6:46 zjutraj. Osební vlak iz Kamnika.

10:59 predpoldne. Osební vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer. Osební vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhod in prihodi so označeni v srednje evropskem času.)

G. kr. avstrijske državne železnice v Trstu.

Trgovski sotrudnik

z dežele, spreten prodajalec, z lepo pisavo, ki bi deloma opravljal tudi pisarniška dela, se takoj sprejme.

Ponudbe pod „Krajna služba“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3807-1

Ura z verižico

samo 2 K. 3813

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šleska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno, 36 ur idočo precizijsko uro na sidro, z lepo verižico, za samo 2 K. kakor tudi triletnim pisanim jamstvom. Po povzetju razpošilja

Prusko-šleska razpošiljalnica

A. Gelb, Krakov 43.

NB. Za neugajajoče denar nazaj.

V našem se odda za februarjev termin 1909 lepo moderno

stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritlikinami vred, v visokem parterju vile v najlepšem delu mesta. Vila je užitnijskega davka prosta.

3830-1

Natančneje pove uprav. „Slovenskega Naroda“.

Jutri, v soboto 24, in nedeljo, 25. okt.

bode

v hotelu „ILIRIJA“ pojedina

jetrnih, krvavih in mešenih klobas

: domačega izdelka. :

Za obilen obisk se priporoča

3832

Marija Novak

hotelirka

Vse zastoni!

Iščite vedno povsod cenejše, ali najcenejše in najboljše kupite le samo v konfekcijski trgovini

„Angleškem skladišču oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

O. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7:05 zjutraj. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, č. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7:07 utraj. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:26 predpoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11:38 vpredpoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1:05 popoldne. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:45 popoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7:10 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:35 zvečer. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10:40 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7:28 zjutraj. Osební vlak v Kamnik.

2:05 popoldne. Osební vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Osební vlak v Kamnik.

10:50 ponoči. Osební vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Príhod v Ljubljano juž. žel.